

FOLK OG LAND

Det nytter. En skal bare ikke la seg intimidere av dem som alltid synes det er mest lurt å holde munn, når det skjer gale ting.
(Red. Ragnar Vold i Dagbl. 13/8-54)

Herr Kristian Skarv
Tilsvarende 79
Ullval-Hageby.

Quo Vadis - Mc Carthy? Krigshelten, Gulosten' arrestert for tyveri, men gikk fri for mord

Mange er de som venter i spenning på et come back eller ikke-come back av senatoren fra Wisconsin, mens den norske og annen presse allerede har holdt flere begravelsestaler ved Joe Mc Carthy's politiske bære.

Sant nok, det ble plutselig stille om McCarthy etter avslutningen av forhørene i McCarthy-Stevens saken. Senatoren hadde funnet ut at han trengte ferie og forsvant sporløst fra arenaen sammen med sin kone «ett eller annet sted sørpå» for nøyaktig 17 dager. Imens falt gemyttene noe til ro i Washington og i Sambandsstatene for øvrig. — Da McCarthy omsider dukket opp igjen, synes han å være blitt fromheten selv, og uten protest lot han den påbegynte granskning av CIA (Central Intelligence Agency) gå over til general Mark Clark, som står i forbindelse med FBI.

Dette kan synes merkelig, når man tar i betraktning at CIA er USA's topp-hemmelige etterforskningsapparat, hvis øverste leder er selve utenriksminister Foster Dulles' bror, Allen Dulles. Men når McCarthy uten protest tillot at denne etterforskning ble overlatt til andre, skyldes det kanskje at han har full tillit til general Mark Clark, som samarbeider med Hoover-kommisjonen.

Man forstår hvor alvorlig situasjonen må være når selv dette Sambandsstatenes super-hemmelige etterforskningsapparat i kampen mot den kommunistiske undergravningsvirksomhet over hele verden nå står for tur til selv å bli gransket, og at der altså ikke er uenighet om at der skal granskes, bare om hvem som skulle utføre granskningen.

Ved tilbakekomsten fra sin ferie fant McCarthy en av-

skjedssøknad fra sin medarbeider Roy Cohen, juridisk rådgiver i den av senatoren ledede granskningskomite. En medarbeider som åpnebart må ha skadet McCarthy betraktelig ved sin utfordrende og arrogante opptreden overfor de militære myndigheter for å oppnå privilegier for vennen, menig David Myers Shine. Om avskjeds-søknaden ble sendt på Cohens eget initiativ er vanskelig å si. Adskillig tyder på at den ikke er sendt helt frivillig. Det er iallfall en pen måte å gjøre det på.

I mange av kontorene i det Hvide Hus har de respektive bedre sagt opp forskjellige «motto» for sitt arbeide. I siste nummer av Newsweek er der en nysgjerrig innsender som gjerne vil vite om McCarthy har slike mottoer i sitt kontor. Bladet forteller at der er fire av dem, og ett av dem er et sitat av Abraham Lincoln, som lyder slik:

«Hvis jeg skulle begynne med å anmelde, lese eller svare på alle angrep jeg er gjenstand for kunne dette kontor like godt stenges med en gang.

— Jeg gjør mitt beste, og jeg gjør de ytterste anstrengelser for det jeg mener er riktig, og det akter jeg å fortsette med til siste slutt.

— Hvis resultatet viser at jeg hadde rett, så vil ikke noe av alt det som er sagt imot meg, bety noen ting.

— Hvis det ikke skulle gå slik, så ville selv ikke ti englers vitnesbyrd om at jeg hadde handlet riktig, forandre noen ting.»

A. L.

En av krigstidens «store helter», Gulosten alias Johannes Sigfred Andersen ble for et par uker siden arrestert for store tyverier av trelast. Vi gjengir her en del av Verdens Gangs reportasje:

Johannes («Gulosten») Andersen var en av de mest kjente forbrytere her i landet før krigen, og han foretok tyvetokter land og strand rundt. Under krigen arbeidet han for motstandsbevegelsen, utførte en rekke farlige oppdrag og fikk etter krigen full oppreisning og debuterte også som forfatter. Hans bok ble av en best-seller, ikke minst på grunn av navnet.

Leveranser til Forsvaret.

Gulosten drev nå et ganske stort verksted i Horten og produserte bl. a. dører og vinduer. Han hadde store leveranser til forsvaret og til større byggefirmaer.

Da han ble arrestert nektet han hårdnakket. I retten påstand han at han var tilbudt billige materialer av en mann som arbeidet på trelastlageret, og visste ikke at mannen ikke eide varene. Han har imidlertid gått til full tilståelse og innrømmet at han visste at materialene var stjålet. Han hadde hentet varene i egen lastebil, og det var bl. a. en av hans egne folk fra verkstedet som kjørte. Bilen hadde først vært i Oslo med ferdige varer, dører og vinduer, og kjørte så ut på Grønland og hentet materialer. — Han har også tilstått et annet tyveri fra det samme lager for noen uker siden.

«Gulosten» er blitt legenda-risk på flere måter. Før krigen var han en av våre mest kjente storforbrytere, og foretok tokter land og strand

rundt. I retten optrådte han alltid elegant og ivaretok sin fagstolthet som gentlemanforbryter. Mange av hans kup var enestående dristig og «dyktig» utført.

Under krigen kom han over til England og ble vervet i de vepnede styrker. En tid var han på norsk motorotorpedobåt, og han utførte også spesialoppdrag for britisk etterretningsvesen. Han ble også sendt til Norge på hemmelige oppdrag — riktignok nokså mislykt.

For sin krigsinnsats fikk han anerkjennelse på alle høyeste hold. Riktignok var han like etter krigen noe omstridt på grunn av en affære hvor han like etter våpenstillstanden skjøt en tysk offiser, men for dette fikk han i statsråd bevilget påtaleunntakelse. Han skrev en bok om sine meritter under krigen — boken ble en betydelig suksess, ikke minst på grunn av navnet, og det paradoksale moment at en tidligere storforbryter var blitt noe bortimot krigshelt.

Hans anerkjennelse på høyere hold var utvilsomt en sterk moralsk støtte for ham da han etter krigen skulle bli aktet samfunnsborger. Han fikk hjelp til å starte sin bedrift på Horten. At han nå har slått inn på forbryterbanen igjen, vil være en skuffelse for mange som i ham har sett et lysende eksempel på at forbrytere kan «helbredes».

Gulosten

Fengselsmyndighetene har — med beklagelse? — måttet innrømme at tilbakefallsprosenten blant de dømte, så-

kalte «landssvikere» har vært forsvinnende liten og at den har trosset enhver normal, statistisk beregning. Etter hva det i 1945 ble meddelt om hva NS-bevegelsen besto av, skulle man ha kunnet vente noe ganske annet. NS-folkene har i så måte skuffet, — og skuffet stort.

Til gjengjeld har den andre fronten — «de gode nordmenns front» — kunnet vise

Forts. side 8

Tollernes fagforening utelukker tidligere NS-folk!

Norsk Tolltjenestemannsforbunds landsmøte har vedtatt at ingen tidligere NS-medlemmer kan bli opptatt i forbundet, inntil neste landsmøte som avholdes i 1957.

Vi kjenner til at det i en rekke forbund og foreninger under hånden er fattet vedtak som hindrer tidligere NS-folk i å bli medlemmer, eller stiller betingelser for opptagelse som anstendige mennesker ikke kan gå med på. Når man så vet at man må være medlem av de respektive foreninger for å få ansettelse i etater eller yrker, forstås man at diskrimineringen er temmelig effektiv.

Av offisielle utelukkelsesvedtak kjenner man bl. a. Norsk Presseforbunds og nå Tolltjenestemannsforbundets.

Disse vedtak går på tvers av vedtak som både Arbeidsgiverforeningen og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon bl. a. har gjort, og på tvers av regjeringens uttalelser og henvendelser om at enhver som hadde sonet den idømte straff skulle være ferdig med rettsoppgjøret og «gjenopptas i samfunnet».

FOLK og LAND

Ansv. utgiver og redaktør.

Finn Brun Knudsen

Telefon 55 76 56.

Ekspedisjon: Kierschowsgt. 5, Oslo — Tlf. 37 76 96

Bakerst i køen!

I en ukes tid har Dagbladet igjen gasset seg i «nazi-prat» og hemningsløse utfall mot de gamle NS-medlemmer. Enkelte dager har skitten-vannet faktisk rent over kanten. Det har vært en produksjon så ut over alle grenser.

Ett må være sikkert: slikt hysteri som det som nå presteres, kan bare ha én årsak. Det kan bare skyldes det rene angstbiteri, et siste forsøk på å stable opp igjen all usannheten og det sanseløse raseriet fra forbigangne år, for om mulig å kunne demme opp for den flommen som er i vente. Og som man frykter.

I mandags har Dagbladet — redaksjonelt — sluppet til en skribent, som ikke en gang kan norsk nok til å skrive et noenlunde riktig sprog. Ikke desto mindre ofrer man ham spalter opp og spalter ned for et så illeluktende produkt som man heldigvis sjelden ser. Og overskriften står i fullt samsvar med artikkelen. «Landssvikerne skal stå bakerst i køen» heter det med tomme høye bokstaver!

Det hele oppstyr som Dagbladet på dette vis har satt i scene, er utelukkende latterlig — i et hvert fall for mennesker som har beholdt evnen til å tenke. Både latterlig og forstemmende, så sant man skal oppfatte opptaket som en prøve på hovedstadspressens journalistiske nivå. Det siste er kanskje ikke helt nødvendig. Dagbladet har for lengst skapt seg et særlig renomme, som er velkjent nok, og som ingen skal misunne det.

«Sist i køen!» Tenk det!

For det første har de gamle NS-folkene aldri hatt noen trang til å stille seg i noen «kø». I et land der de forhåndenværende goder er for-

skuslet og sølt bort og som i løpet av noen år er gjort så helt insolvent at det blåser en i bartene, er det nokså uforståelig hva man skal stille seg i kø for å oppnå. En del regner nok kanskje ennå med at det skal kunne gå an å sikre seg en jafs av midler som det store U.S.A. — i opplagt egeninteresse — holder liv i fallenten med. Men i den køen finner man nok ikke de gamle NS-folkene. De har større respekt for seg selv enn som så.

For det annet: selv om det hadde vært noe å stå i kø for, så ville de folk som Dagbladet ønsker stilt først i rekkene, ha skremt skikkelige folk bortom alle blåner. Man menger seg ikke gjerne med typer som «Osvald», «Gulosten», «Rottenikken», m. fl., selv om de får en aldri så god presse i Dagbladet. Der slike folk leder, overlater vi med den største beredvillighet vår plass i køen til Dagbladet selv og dets trofaste hylekor.

Apropos kø, så forteller det samme Dagblad som anviser oss plass bakerst, at det i Nord-Norge har dannet seg en kø av folk som vil slippe å forsvare sitt land. Av 1000 innbeordrede, forteller avisen, søker de 900 om å få slippe. I den køen tror vi nok også å kunne forsikre at man må savne de gamle NS-medlemmer, de som den gang det røynt på prøvde å vareta sitt lands interesser mens etterkrigstidens «helter» hadde det travelt med å sikre seg selv i fremmed land.

Behold «køen» for Dem selv, ærede Dagblad! I Deres kø akter vi hverken å stå i veien for noen eller delta i det hele tatt.

«Dagbladet alltid foran!»
Vær så god!

H. G.

Richard With

Idet avisen går i trykken får vi den smertelige melding at vår venn og kampfelle gjennom alle år, Richard With, plutselig er død den 17. ds.

Trofast i sinn, trofast i sak var Richard With til alle tider, lun og stillferdig i sin framtrede, men likevel en ruvende kjemper når det gjaldt vår felles sak, og slik vil Richard With stå i vår erindring.

Vi lyser fred over hans minne.

Bukken og havresekken

Våre frender på den annen side av Kjølen er ikke fremmede for hvem som styrer i Norge for tiden. Det rustes mot den 3. verdenskrig, og da gjelder det å ha pålitelige folk i regjeringen. Slike som skifter politisk mening så hurtig som de skifter dress er jo ikke å stole på. Men det er jo noe besynderlig at et politisk parti kan sette inn militærnekttere som de første menn i Forsvarsdepartementet. Men det er jo ikke første gang at Arbeiderpartiet har funnet fram til militærnekttere som ledere i forsvarsdepartementet. Det er jo forresten nokså symptomatisk for utviklingen siden Ap. kom til makten.

I Gøteborg-Posten finner vi nedenstående notis, som vi tillater oss å sakse:

«Nils Langhelle er en av disse statsrådene som er kommet fra Bergen. Han har vært en kraftfull sjef i Forsvarsdepartementet og med hjelp av en energisk statssekretær Brunvand gjort betydelige innsatser for Norges opprustning.

Som en kuriositet kan nevnes at både Langhelle og hans statssekretær i sin tid i Bergen ble dømt som vernepliktsnekttere.

Nu har de forlatt Forsvarsdepartementet.»

Abonner på Folk og Land

FORBUNDET

Forbundet har gjort følgende henvendelse til de 23 historikere — representerende 15 land — som i forrige uke har

vært samlet på Lysebu ved Oslo for å behandle spørsmålet om de historiske lærebøker:

Historiekonferansen

ved herr rektor Haakon Wigander

Lysebu, Voksenkollen pr. Oslo

Historieundervisningen.

I anledning av den pågående konferanse med formål å koordinere metoder og utveksle erfaringer når det gjelder granskning og revisjon av lærebøker i historie, må det være oss tillatt å gjøre følgende henvendelse.

Ifølge meldinger til pressen er det konferansens oppgave å «arbeide for større internasjonal forståelse gjennom saklig og kritisk granskning av lærebøker» og opptaket er gjort av Europarådet med økonomisk støtte av UNESCO.

Selvsagt er det en stor og anerkjennelsesverdige oppgave å foranledige en revisjon av de nå brukte lærebøker med sikte på å eliminere sjovinistiske og fargede framstillinger, som kan stille seg hindrende i veien for internasjonal forståelse og samdrøktighet. Det forekommer oss imidlertid at det — når man først skal gå til en kritisk vurdering og revisjon av de lærebøker som nyttes — er vel så viktig å reagere mot framstillinger som med tilstedeværelse eller fordreining av de historiske fakta bare kan føre til en nasjonal splittelse og som ut fra ensidige politiske og personlige hensyn foranlediger en stadig økende bitterhet og opposisjon blant dem som uten skyld er blitt rammet.

For å ta et eksempel er det hevet over tvil at storparten av de lærebøker som f. t. nyttes i norske skoler — ja, endog ved Universitetet — gir en framstilling av de par siste decenniens Norgeshistorie, som ikke på noe vis holder mål for en granskning, som setter seg fore å klarlegge den historiske sannhet. — Det kan i denne forbindelse være nok å vise til overlæge, dr. Johan Scharffenbergs innlegg i Morgenbladet for 5. juli d. å. (og hvorav et eks-

emplar vedlegges). I ly av autoriserte lærebøker søkes det i dag skapt en almen opinion som savner faktisk grunnlag og virker fullstendig vill-ledende.

Det ville være å ønske at den konferanse som for tiden blir holdt med sikte på å fremme en internasjonal forståelse, også kunne avse tid til å drøfte forholdets rent nasjonale side. Splittelse innad gir bare et dårlig grunnlag for en forstående holdning utad. Feier en ikke først for egen dør, har det liten hensikt å feie for andres.

Vi tør som sagt håpe at konferansens medlemmer finner det heromhandlede emne så betydningsfullt at det er verd overveie, og at man derunder drøfter muligheten av å kunne oppnå instituert autorisasjonsinstanser som gjennom sin objektivitet og respekt for den historiske sannhet kan forhindre at det som skulle være til veiledning blir til villledning.

Oslo 12. aug. 1954.

Ærbødigst

Forbundet

for Sosial Oppreisning

Anders Hafskjold
formann.

Helge Grønstad
Forb.sekr.

På denne henvendelse har rektor Wigander den 14. aug. sendt Forbundet følgende svar:

«Jeg har mottatt Deres brev av 12. ds. Arbeidsprogrammet for Europarådets Symposium her i Oslo i år omfatter hverken den tidsepoke eller den slags interne historiske stridsspørsmål som De skriver om.»

Kort og godt! Spørsmålet byr åpenbart ikke på interesse. På'n igjen!

Neste utgave av Folk og Land
kommer 4. september

Doktor Jørgen Quisling død

Det er med vemod man hører at Vidkun Quislings bror, dr. Jørgen Bang Quisling, for noen dager siden er avgått ved døden i den relativt unge alder av 65 år. Det er en åndens stormann av de sjeldne som her er vandret bort, skjønt det vel bare er et forsvinnende fåtall innen vårt folk som er oppmerksom på det. Det er ofte det utsøkte og de utsøkte lodd her i verden.

At Jørgen Quisling i sin livsgjerning som lege gjorde fyldest for seg, tviler jeg ikke på, men når jeg ovenfor brukte uttrykket «en åndens stormann» om ham, er det i første rekke hans filosofiske innsats jeg tenker på. Hans store verk om det antropokosmiske system er ikke på langt nær blitt påaktet som det fortjener. Det kan ha mange grunner, vel også den at han ikke hørte til det autoriserte laug, at han var filosofisk «outsider». I denne forbindelse er det nærliggende å tenke på Schopenhauer. Heller ikke led Jørgen Quisling på noen måte av reklamesyke, — et trekk som er karakteristisk for de fleste virkelig betydelige mennesker. Det er dessuten smått bevendt med filosofisk tradisjon her til lands, og som følge derav lite av filosofisk interesse og kultur. Jørgen Quislings stort anlagte og selvstendige fremstilling av filosofien burde derfor hilses som en åndsprestasjon av høy rang. Men den er selvsagt ikke «sofalektyre». En herværende flabbet skuespiller som skulle lekke seg for jøssing-mobben etter «frigjøringen», uttalte til et av Osloasfaltens middagsorganer at Jørgen Quislings filosofiske verk burde brukes som tvangslektüre for NS-fangene, — det kunne være en passende tilleggsstraff for de nederdrektige «forrædere», så vidt jeg forstod. Denne noble og hjertevinnende bemerkning kunne jeg for min del ikke oppfatte som annet enn en kompliment: det er neppe noen overdrivelse å påstå at der innen «forræderne» rekker prosentvis fantes langt flere med evner og forutsetninger for å fordøye Jørgen Quislings imponerende filosofiske verk enn innen gjøgler-

standen og det øvrige mixtum av «demokratisk» og «patriotisk» allehånde som utgjorde jøssingmassen, — den «våkne» og eleverte middagsavis deri innbefattet.

Aktiv politiker var Jørgen Quisling ikke, og han stod så vidt jeg vet ikke tilsluttet NS. Men vi har like god grunn til å minnes ham for det. Som sin bror Vidkun var han en av skogens rake og høye trær, — han var som han et «maste-tre». Hans skjebne ble riktignok en annen enn Vidkun Quislings, men hvem vet, — kanskje ikke mindre bitter. I egenskap av «mastetre» kunne han vel vanskelig føle seg hjemme i det nye og «frigjorte» Norge med de stadig synkende normer på alle områder som lang historisk erfaring sier er de bærende og utslagsgivende.

I 1946, året etter den høyest merkverdige «frigjøring» med justismordet på Vidkun Quisling om årets store glansnummer, avla jeg en kort visitt i Jørgen Quislings hjem her i byen. Jeg var kalt

(Forts. side 6)

Den forsvundne dr. JOHN

Like etter sin forsvinnen uttalte Otto John — sjefen for den vest-tyske etterretningstjeneste — at hvis Vest-Tyskland fikk sin suverenitet tilbake i høst, vil ny-nazistene komme til makten, og da var det best å komme vekk i tide og redde seg over dit hvor han øyensynlig har sine egentlige venner, kommunistene.

Dr. John hører som bekjent med til 20.juli-heitene, de tyske landsforredere som sto bak mordanslaget på Adolf Hitler i 1944. Og selv om disse folk etter krigen, og nå sist på 10 års dagen for attentatet er blitt hedret som fremragende tyske patrioter av vestmaktene og de tyske jøssinger og kommunister, så kan de vanskelig bli betraktet som sådanne av det tyske folk i sin alminnelighet. Og det kan vanskelig tenkes at 20. juli-folkene kan bli sittende i ledende stillinger når Tyskland får sin suverenitet tilbake.

Reaksjonen på denne saken i Tyskland har vakt adskillig røre. Det framgår også av de hårdnakkede forsøk på å få det til at dr. John var ført til Øst-Tyskland mot sin vilje. Tyske aviser har framholdt at tilfellet dr. John beviser at alle de tyskere som var implisert i attentatet på Hitler, var de alliertes redskaper, folk som ikke kan ha noen tillit hos sine landsmenn i dag. Dr. John var også en betrodd britisk agent.

Det vesttyske forsvarsdepartement (Amt Blank) er, ifl. Newsweek, under sterkt press for å avskedige alle funksjonærer (inklusive folk i de høyeste stillinger) som deltok i bombeattentatet på Hitler.

Imidlertid ser det ut til at dr. Johns organisasjon ikke var av den betydning som man opprinnelig fikk inntrykk av, og at den rivaliserende tyske sikkerhetstjeneste under ledelse av general Reinhard Gehlen, er ganske annerledes fast oppbygget og ledet. Denne organisasjon ble av dr. John beskyldt for å være proppet med gamle nazister og militarister. Det har også vært nevnt at dr. Johns anti-nazisme hadde gjort ham meget upopulær på mange hold i Bonn. Hva som imidlertid har foruroliget mange er dr. Johns nylig avlagte besøk i sikkerhetstjenestens hovedkvarter i Washington, hos FBI og CIA, representerende henholdsvis den innenrikske og utenrikske sikkerhetstjenesten i U.S.A. Den siste, Central Intelligence Agency (CIA), under ledelse av Allen Dulles, har som kjent nylig vært i søkelyset hos McCarthy, og videre gransking nettopp overlatt til general Mark Clark (FBI).

JASA!

Da retten i Aalborg forleden dag hadde lest opp en dødsdom over en gestapomann og torturist, sluttet rettsformannen tradisjonen tro med ordene:

— Retten er hevet.

— Det har den vært siden 5. mai 1945, kommenterte den dødsdømte.

(Nationen 4/33-47).

Bruk postgirokonto nr. 164 50

Churchill's „eneste Mål“

I «Fria Ord» for 10. april i år henleder en innsender lesernes oppmerksomhet på en rekke uttalelser Churchill er fremkommet med i sin bok om den 2. verdenskrig. — Innsenderen skriver:

«Undertegnede som har lest Winston Churchills bøker om den annen verdenskrig, har i disse funnet flere uttalelser som i dag kunne være av interesse. Jeg skal her nevne noen.

I en samtale med von Ribbentrop, da denne var ambassadør i Storbritannia, ytret Churchill (Birtd 1, side 215):

— De skal ikke undervurdere englenderne. De er meget kloke. Hvis dere tyskere styrter oss i en ny krig, så kommer vi — akkurat som forrige gang — til å oppby hele verden mot dere.

I denne sin uttalelse avslører Churchill at England under de to verdenskriger på ingen måte kjempet for de små nasjoners frihet, men ganske tvert imot, — det var de små nasjoner som kjempet for England. De metoder som kom til anvendelse for å «oppby hele verden» var intens propaganda i presse og radio, film og litteratur, rettet mot Tyskland. Når Churchill sier «styrter oss i en ny krig», bør man huske på at det var England som erklærte krig og ikke omvendt. Hva gikk vel Englands garanti til Polen ut på annet enn krig mot Tyskland?

Ikke kvinner og barn først — i neste krig

Kun «Very Important Persons» (meget viktige personer) skal reddes først i tilfelle krig, erklærer Washington.

Det amerikanske sivilforsvaret har nettopp utferdiget en plan, «Operation Warning Yellow», under hvilke alle «VIP»s ville være de første til å forlate hovedstaden hvis fiendtlige fly har kurs for Washington. «Vi ønsker å bringe våre ledere i sikkerhet før riksveien blir blokert av folk slik det skjedde i Frankrike i 1940», forklarer sivilforsvaret.

«Warning Yellow» vil ikke

Til sin privatsekretær kom Churchill med følgende yttring som står å lese i bind 3, side 355, under kapitlet «Sovjet Nemesis»:

— Jeg har bare et eneste mål, og det er å knuse Hitler. Derved blir livet meget enklere. Hvis Hitler var trengt inn i helvete, skulle jeg i det minste ha kostet på fanden en fordelaktig omtale i Underhuset.

I samme kapitel, side 357, skriver Churchill videre: — Dersom Hitler innbiller seg at hans angrep på Sovjet-Russland skal få de små demokratier, som har besluttet hans undergang, til å vakle eller slappe av, så tar han skammelig feil. Vi kommer tvert imot til å styrkes og oppmuntres av det.

Ja, slik lyder Churchills tale. Hans fikse idé at Hitler skulle knuses, utleverte halve Europa som bytte til russerne. Ved å slå til i øst beviste Hitler at han ikke ønsket noen krig i vest. Og Churchill beviser med sine uttalelser at Hitler ble tvunget til krig.

Hva har nu i dag de såkalte «store demokratier» høstet som lønn for sin beslutning om å knuse Hitler? Jo, kanskje får deres soldater anledning til å ligge i de samme skyttergraver som tyskerne lå i og kjempet mot samme fiende som dem. Slik går det når folk ikke bruker vettet, men lytter til de elementer som «oppbyr hele verden til krig».

bli gitt av luftsirener, men i all stillhet pr. telefon. Ifølge William Royce i «Office of Defence Mobilisation» (kontor for forsvarsmobilisering) vil ikke hovedstaden bli gjort oppmerksom på «Warning Yellow». «Vi kan ikke risikere en masseflukt fra byen hver gang vi blir angrepet. — Det kan selvfølgelig hende at folk blir litt mistenksomme, når de ser sivilforsvarets folk løpe omkring. Likeledes når de offentlige tjenestemenn ser sine sjefer forsvinne er det jo mulig at de legger to og to sammen og forsvinner de også.» (NANT).

Ella Grindalen - saken

Det er temmelig mange som etter hvert har forstått at «landssvikoppgjøret» er den lumreste svindel som noen gang her i landet er blitt lansert som rettspleie. Men autoritetstroen er så fast forankret at det enda er meget få som i aktiv handling overfor oppgjørets ofre har tatt de naturlige og kristelige konsekvenser av denne erkjennelse. Ære være de som har gjort det!!!

Oscar d'Acqueria Aall.

En omvendt!

I Nationen for 13. aug. skrevet forhv. distriktssjef ved Norges Statsbaner, ingeniør Kr. Løken, en kronikk under overskriften: «Løgn og forbannet dikt. — Men sannheten vil seire!»

Vi tillater oss å sitere:

«— — — Vi vil gjerne gjøre oss bedre enn vi er. Vi innbiller oss bl. a. at vi med vår heltmodige motstandsbevegelse seiret over Tyskland. Det er ikke sant. Bortsett fra tankflåtens og noen få enkeltpersoners prestasjoner var vår innsats uten noen som helst innflytelse på det endelige resultat. I Churchills bøker er Norge praktisk talt ikke nevnt som krigførende. Vår motstandsbevegelse

se hadde riktignok stor moralsk betydning for oss selv, men det er en ganske annen sak.

Sannheten er vel den at det var vår manglende forsvarsberedskap som var skyld i katastrofen. Og vi må vel bære vår del av ansvaret for den. Kanskje mest regjeringen. Men den har vært tilbøyelig til å lyve seg fra sin fortid og sitt ansvar. I stedet ble forholdsvist troskyldige passive NS-medlemmer dømt som landsforredere, mens andre større syndere gikk fri. Nei, vi hadde ikke synderlig ære av vårt landssvikoppgjør.»

Dette er altså en røst fra en representant for den gamle motstandsfront, og det var å håpe at den ble hørt og forstått. Spesielt innen distriktssjefens gamle etat. Det later dessverre til at det blant Statsbanenes administrasjonspersonale ennå i dag er mange som lider av en beklagelig fortetning — ovenfor snippen.

H. N. H.

Redaktør Einar Skavlan

— Dagbladets redaktør gjennom den siste menneskealder — døde den 16. des. 72 år gammel.

I redaktør Skavlans redaktør-tid falt Dagbladets nedgangspriode. I denne tid mistet avisen «sitt ansikt», sin anselse og almene tillit.

Sambandsstatene ut av FN?

Diskusjonens bølger går høyt i USA om det fremtidige forhold til kommuniststatene etter den såkalte fred i Indo-China. Ikke minst gjelder det da spørsmålet om Chinas opptagelse i FN, og hva som ville skje om et stemmeflertall i FN skulle godta China som medlem. Vil da Sambandsstatene gå ut av FN? Og vil følgen i så fall bli at FN faller fra hverandre eller flyttes over til et annet land?

Folkeforbundet i Genf, som også kvaltes i snakk og konferanser, gikk i oppløsning etter at Tyskland og USA gikk ut og Sovjetunionen inn. — Det skjedde uten å influere avgjørende på de kommende begivenheter. Også Genferligaen bar kimen i seg til oppløsning allerede fra fødselen.

En oppløsning av FN ville vel heller ikke bety annet enn en åpenbar bekræftelse på allerede eksisterende, og uoverstigelige, motsetninger. FN har ikke løst et eneste problem av betydning i de ni år som er forløpet etter starten, og «verdensfreden» som det skulle sikre sammen med avskaffelsen av frykt og nød er lenger fra sin virkeliggjørelse enn noensinne, det er til og med røster som hevder at FN er det som står i veien for en ordning av verdens problemer.

President Eisenhower har nylig uttalt at han fortsatt vil kjempe for å holde China utenfor FN, men sier ikke noe bestemt om Sambandsstatene skal trekke seg ut av FN om Mao-China skulle bli votert inn.

Imidlertid uttalte presidenten håp om at den ikke-kommunistiske og den kommunistiske verden skulle kunne «leve fredelig side om side». Det vakte alminnelig røre i store kretser, særlig innen det republikanske partiet, og ikke uten grunn. Hittil har det i hvert fall ikke vært noe iøynefallende fredelig samliv mellom den frie verden og landene bakom jernteppet. Det er heller ikke lett å forestille seg hvordan det skulle være mulig, når motsetningene er så avgrunnsdype, og så lenge vesterlandene står overfor en imperialisme som er umetteilig i sin trang til å sluke store og små nabostater.

Om den «fredelige side-om-

side-tilværelse» uttalte en fremtredende republikaner at det høres pent ut «at vi enda en gang skal prøve å sitte ved konferansebordet sammen med kommunistlederne... men amerikanerne har allerede altfor mange ganger måttet forlate konferanse etter konferanse uten annet resultat enn et fromt håp — — kanskje neste gang.»

President Eisenhower fortsatte dog at et slikt «fredelig samliv» bare kunne være mulig, hvis de kommunistiske statene ga avkall på nye aggresjoner.

Det må vel sies å være et svært fromt håp.

Men alt i alt ser det ut til å være enighet i Sambandsstatene om ikke å slippe kommunist-China inn i FN — i hvert fall ikke foreløpig.

*

Det blir stadig mere åpenbart at FN i seg selv representerer en dødfødté, fordi grunnsynet hos de forskjellige nasjoner er så fundamentalt forskjellige og motstridende, og at den eneste brukbare løsning for internasjonalt samarbeide må være regionale forbund av stater med noenlunde felles kultur, livssyn og levestandard.

Ærer de døde!

Under ovenstående overskrift skrev Konrad Sundlo i «Folk og Land» nr. 23 en artikkel om at vi — som har vært politisk forfulgte siden 1945 — om at vi også må ære våre f a l n e kamerater.

Jeg er så helt enig med hr. Sundlo i hva han framholder om våre falne idealister. La oss innstifte en m i n n e d a g hvori vi søker å ære dem som ofret sitt liv for et tryggere og bedre Norge. Det var såvidt jeg vet ca. 700 som ble liggende igjen på kampplassen av de om lag 9000 som tok del i kampene mot bolsjevismen. La oss ære de falne h v e r t år, og la oss innstifte den i år.

Ber hr. Sundlo arbeide videre med saken.

Takk hr. Sundlo!

Far til en fallen frontkjemper.

Hvor ble du av?

Det hendte en tid etter 1945. Jeg satt alene i en passasjervogn tilknyttet et godstog — riktig et rusletog.

Ved en liten stasjon kom der inn tre meg ukjente menn, slo seg ned, tente pipene og brettet ut avisene.

Jeg noterte meg siden litt av hva jeg oppfattet av samtale mellom disse karene, og følgende skulle være omtrent ordrett:

«Nei, nå går det for vidt! Her står det at betegnelsen landssviker er likeså skjendig som morder — ja helst verre! Vi fikk altså plutselig over hundre tusen mordere her i landet da — i 1945. Nei, dette ligner ingen verdens ting, og at jurister virkelig ville la seg bruke i disse retts-sakene, det skjønner jeg ikke! Men det var vel penger å tjene og en måte å komme seg fram på!»

«Ja, du skjønner det. Men vær glad til at du ikke sjøl kom med! Det var ikke så lett å forstå hva en helst burde gjøre etter at krigen var slutt i 1940. Var det ikke kommet dette med uro og leven inne i Oslo, dette bråket med hunden, så hadde da sikkert jeg gått inn i NS, og minnes jeg rett, så hadde dere gjort det samme dere og.»

«Jo, du har rett i det. Det var sikkert kommet mangé inn i NS dengang, men uroa inne i Oslo skremte — heldigvis får en vel si.»

«Ja, vi hadde nok ikke vært på tur til herredstyre møte noen av oss i dag, hvis ikke det bråket var kommet på, he, he!»

Her kom konduktøren.

Hvor ble dere av alle som var unge, og som med en gang burde ha støttet oss under det berømmelige oppgjør?

Nå kjemper vi for æresoppreisning.

Hvor blir du av?

—d.

Tysk legionær hjemkommet fra Dien Bien Phu

Göttingen: Den 21 årige Dieter Nowak er nå vendt tilbake til sitt hjem i Hedemünden. Dieter var den siste tyske legionær som ble fløyet ut fra Dien Bien Jhu, da hans fem års tjenestetid i Fremmedlegionen var slutt. Hans foreldre som er flyktninger fra Sovjet-sonen, så Dieter sist da gutten var 14 år gammel og reiste til en ferieleir ved Bodensee. To år senere, 16 år gammel meldte Dieter seg til fransk krigstjeneste i Fremmedlegionen.

Dieters eldre bror har fremdeles et år igjen av sin tjenestetid i Fremmedlegionen.

Knut Hamsun

Fra en av våre danske venner har vi fått dette dikt og i anledning av at det den 4. august var 95 år siden dikterhøvdingen ble født gjengir vi det i dag:

Den Norske Skjald vor Samtids største Digter,
som fik Nobel-Pris for sin «Markens Grøde»,
som elsked Mennesker — dog mindst de Røde —
og højt stod over Uslingers Conflicter —

den gamle Mand de plaged råt til Døde,
sådan som Pøblen sine Stormænd svigter,
når «Frihed» frita'r Friheds-Plebs for Pligter:
«Kompakt Majoritet» kan alting øde.

Hvad skønned Rakked på hans Poesier?
det ønsker Ands-Værk knust af Råheds Magt.
Den Gamle blev på Gamle hjemmet bragt,
men skrev sin stolte «På gjengrodde Stier».

Hvad «Norge» gjorde mod den gamle Stormand,
med Blusel burde bøje hver en Nordmand.

Bror Vigge.

Vepnet motstand i de baltiske land

(FEI) De litauiske, latviske og estniske folk var blant de første som begynte den vepnede motstanden mot de russiske okkuperanter. En av de litauiske partisaner har beskrevet denna kampen i en bok som er utkommet. Han forteller at tidlig i 1944 opererte vepnede geriljastyrker i Litauens skoger. Med bitre erfaringer fra den russiske terrorokkupasjon i 1940/41 begynte partisanene igjen å samle seg. Da den tyske front sviktet i 1943 dannet den litauiske motstandsbevegelsen et forsyningscenter som skulle skaffe våpen og mat, da det var klart at man måtte

yte vepnet motstand mot bolsjevikene. Det er fastslått med sikkerhet at i april 1945 var minst 30 000 litauiske partisaner i virksomhet over hele Litauen. Denne kampen pågår fremdeles i nært samarbeide med den ukrainske partisanarmeen (UPA), de polske og andre motstandsbevegelser. Det er en heltemodig kamp. De fremragende ledere, den litauiske generalen Peculionis og den ukrainske general Chuprynka og mange andre helter fra motstandsbevegelsen er falt, men andre har tatt deres plass — og frihetskampen fortsetter.

Æslet og doktorgraden

Det bekjente Princeton universitetet i New Jersey, U.S.A., har i sommer gjort den gigantiske tabbe å tildele fhv. biskop Berggrav titelen «Doctor of Divinity». Princeton universitetet var tidligere kjent for sin høye vitenskapelige standard og strenge krav til kvalifikasjoner og prestasjoner i en eller annen forskningsgren. Kjente vitenskapsmenn som Madison Grant og Lothrop Stoddard har innehatt lærestoler ved dette universitet. Her så verdensberømte verker som «The Passing of the Great Race» og «The Rising Tide of Color against White World-Supremacy» dagens lys.

Morgenbladet for 30. juli i år refererer den beklagelige episode med fhv. Berggrav, som gir høve til å konstatere forfallet ved Princeton. Prelatens politiske doktorgrad kalles ved en inkurie «Doctor of Vivinita». Det er et tilfelle som ser ut som en tanke. Folkedommeren er blitt offisielt utmerket som doktor i livlighet og bevegelse. Med prelatens kaleidoskopisk skiftende standpunkter i minne er hans splinternye doktorgrad meget aktuell. — Naturligvis hadde Morgenbladet egentlig skullet bruke det engelske uttrykket for den teologiske doktorgrad som er «Doctor of Divinity». Prentens nissen får vel skylden, men man har en liten mistanke om at Morgenbladet skammer seg over vitenskapens forfall ved Princeton.

Det oppsiktsvekkende ved promosjonen gir seg et gro-

tesk utslag i premissene for narrestrekene ved Princeton. Verden er ikke lite av et galehus, når det her bl. a. uttales: «I overbevisning om at demokratiet hviler på samvittigheten under Guds ledelse motstod han Quislings regjering under naziokkupasjonen». Man kunne mistenke det teologiske fakultet ved Princeton universitetet for å ha drukket av den tyske general Engelbrechts champagne og deretter forvekslet de to vidt forskjellige betydninger av ordet spiritus, respektive ånd og sprit, brennevin. Men det er jo som den vittige advokat Annæus Schjødt sa det, noe som heter «interessebetonet erindringsforskyvning». Prelaten har kanskje solgt sitt patent med dobbelt bunn borte i «God's own Country», hvor de for øvrig nå er villt uenige om den nye Hitler McCarthy er den rette til «to make the World safe for Democracy».

Hele affæren får en til å minnes en episode ved universitetet i Greifswald, hvor fordringene tross alt var noe høyere enn ved Princeton. En spekulant av plutokrattypen sendte Greifswalduniversitetet 1000 dollars for å få en rektorhatt til en veddeløshet av format. Hesten ble doktor formodentlig i hippologi. Så ville hestens eier ha en doktorhatt på sitt tomme hode og sendte nye dollars. Men da fikk plutokraten svar: Vel gir vi doktorgraden til veddeløpshester, men til esler gir vi av prinsipp ikke sådanne. Hans Egede Nissen.

Våpen for Vest-Tyskland i amerikansk havn

Washington: Jetjagerfly, tanks og artilleri til en verdi av 1,7 milliarder kroner er lagret i amerikansk havn og kan på kort varsel sendes til sitt bestemmelsessted — den vesttyske Bundesrepublikk.

Ifølge hva den sveitsiske avis «Tat» erfarer vil våpene allerede i år bli sendt ty-

skerne uansett om franskmennene og italienerne ratifiserer fellesforsvarsavtalen for Europa (EVG). I amerikanske militærkretser legger man særlig vekt på det faktum at et forsvar av Vest-Europa er umulig uten medvirken av tyske tropper.

Angrepet på Mc. Carthy i Senatet falt i fisk

Debatten om McCarthy og hans arbeide som leder av den av Senatet nedsatte Granskningskomité, hvis oppgave det er å oppspore og fjerne kommunistiske spioner og 5. kolonnere fra statsadministrasjonen, ble både bitter og langvarig, og — merkelig. Den viste at det var svært mange av senatets medlemmer som ikke turde stå fram og åpent angripe senatoren fra Wisconsin, og også at han hadde mange tilhengere i denne forsamling. Mange av de senatorer som står for gjenvalg til høsten, og som ikke er tilhengere av McCarthy, ville heller ikke opptre mot ham av angst for å støte velgerne i sine hjemstater, andre som er blant McCarthy's aktive motstandere, turde ikke risikere å opptre mot ham av angst for å bli sett på som «soft» overfor granskningen og oppsporingen av kommunister i administrasjonen.

Andre tok avstand fra den form senator Flanders forslag til resolusjon hadde fått: at McCarthy's oppførsel måtte stemples som uverdige et medlem av senatet, at den er i strid med senatets tradisjoner og kunne bringe senatet selv i miskreditt.

Når så mange var uvillige til å stå fram og angripe McCarthy av hensyn til stemningen i de forskjellige statene, tyder det på at senatoren må ha stor tilslutning hos velgerne, og i folket i sin alminnelighet. Debatten som helhet viste at svært mange følte seg på tynn is.

For å komme til en slutning foreslo den republikan-

ske senator Alexander Smith at der skulle nedsattes en komite med representanter fra både det republikanske og demokratiske partiet for å granske saken nærmere. Det ble vedtatt slik at den «varme potet» kunne bli lagt på is til etter valget.

*

Under debatten karakteriserte den republikanske senator Everett Dirksen det av Flanders fremsatte forslag som en sammensvergelse med tilslutning fra det kommunistiske hovedorgan Daily Worker, det liberale (kommunist-inspirerte) American for Democratic Action (ADA), fra det venstreorienterte CIO og Nasjonalkomiteen for en effektiv Kongress; de hadde allesammen «gått til sengs» med Flanders for å ødelegge McCarthy, hevdet senator Dirksen.

Stopp tyven!

Det er en gammel historie, dog hender den stadig igjen, synger Heinrich Heine i et genialt dikt. Det nyeste er at England later sin herostratiske kronjurist, Sir Hartley Shawcross, som var bøddel ved rettsfarsen i Nürnberg, uttale at det nå er fastslått at det å begynne krig er en forbrytelse. Som mennesker har plikt til å gjøre sitt for å avverge en forbrytelse, har også en nasjon plikt til å gjøre det samme.

Når Fanden blir gammel, går han i kloster, heter det, og her er det i sanning tilfelle. Nå heter det: Krig er en forbrytelse, mens før i tiden var tonen noe mer krigersk enn fredsvennlig.

Paradoksmakeren Bernard Shaw sier etsteds at Englands kolonikriger førtes fordi misjonærer ble drept av de innfødte, og deretter la England de forskjellige territorier under den britiske krone og tok markedet som en belønning fra Gud.

En variant av melodien er som bekjent: Right or wrong — my Country. Ibsen kjente Englandt fra vrangsidene og kveder slik: Engelske skiper strengte hver havn, i landet var misvekst og nød.

Men nå lyder nye toner: Å begynne krig er en forbrytelse. Ifølge Koht førte England krigen inn på norsk territorium i 1940. Dr. Derry har stedfestet dette. Æresdoktor i jeg vet ikke hva Winston Churchill sa i 1936: Nå må vi snart ta krigen mot Tyskland før det blir for mektig. Men dengang var altså ikke det å begynne krig en forbrytelse. I 1939 begikk England forbrytelsen.

Hans Egede Nissen.

Rene ord for pengene!

Tidligere president i De Forente Stater, Herbert Hoover, fylte 10. ds. 80 år, og uttalte ved denne anledning i en tale i Iowa at hans demokratiske etterfølgere i presidentstillingen hadde fulgt en politisk linje som ødela menneskenes frihet og lot kommunismen spre seg over den hele verden. Hoovers etterfølger som president var som kjent Franklin D. Roosevelt, nordmennesenes avgud. — Om Roosevelt sa Hoover bl. a. at hans anerkjennelse av sovjetregjeringen i 1933 hadde åpnet portene for en bred strøm av forredere og at hans avtaler med Sovjetsamveldet i Teheran og Jalta hadde utsløttet friheten for mange millioner mennesker. Disse avtaler hadde ført til vestens nederlag i den kalde krigen, dratt med seg knugende skatter, svære forsvarsutgifter og en hittil ukjent langvarig militærtjeneste.

Legg merke til at det er en tidligere amerikansk president, en mann med et langt livs erfaringer, som uttaler seg på denne anerkjennende måten om sin etterfølger. Vi her i Norge har i sannhet grunn til å føle oss stolte over Roosevelt-statuen på Akershus. Look to Norway!

Okkupasjonens forhistorie og bakgrunn

Førstearkivaren i Utenriksdepartementet, Reidar Omang, har i Morgenbladet for 2. august 1954 en interessant artikkel om «Forhistorien til okkupasjonen og bakgrunnen for angrepet», som går adskillig dypere inn i problemene enn de fleste andre innlegg om dette emne. Vi er ikke enig i alle hans slutninger, og vi mener at det materielle som i dag er tilgjengelig, gir grunn til mere ensydige konklusjoner enn herr Omangs.

Imidlertid tillater vi oss å gjengi artikkelen, da dens nøkterne og vitenskapelige innhold bør bli kjent for Folk og Lands lesere og gir en pekepinn for en lidenskapsløs og fruktbringende diskusjon om dette viktige emne.

I en artikkel i Morgenbladet 24. juli — en artikkel som er rettet mot overlæge Johan Scharffenberg — slår høyesterettsadvokat Herman Reimers fast at det var Tyskland alene som hadde skylden for den an-

nen verdenskrig. Derfor må — hevder han — også skylden for overfallet på Norge utelukkende legges på Tyskland. Denne slutning er ikke uten videre logisk holdbar.

Det kan imidlertid ikke herske synderlig tvil om at den annen verdenskrig var resultatet av den tyske naziledelses krigspolitikk og at den tyske militære aksjon i Norden for så vidt var en konsekvens av denne. Men dette utelukker ikke at «skylden» for det tyske angrepet på Norge (og Danmark) reiser et historisk-vitenskapelig spørsmål, som ikke uten videre kan løses ved henvisning til nazistenes moralske skyld for selve storkrigen.

HVA VAR MOTIVENE?

I virkeligheten er det tre hovedspørsmål som melder seg:

1) De tyske planer mot Norden i sin konkrete utforming, tilblivelse og iverksettelse.

2) Vestmaktens planer mot Norden i sin konkrete utforming, tilblivelse, og iverksettelse.

3) Det eventuelle vekselspill mellom de to parters planer, herunder motivene for deres iverksettelse.

Det siste spørsmål er unekte-

lig vanskeligst å besvare.

Den handlende politiker eller offiser har som regel ikke anledning til å underkaste motpartens planer et «vitenskapelig» studium på samme måte som historikeren ved sitt skrivebord lang tid etterpå. Gjennom sitt etterretningsvesen kan den handlende person visstnok skaffe seg mer eller mindre pålitelige opplysninger, men ellers må han nøye seg med indikasjoner, — med mer eller mindre velbegrunnede formodninger om den annen parts hensikter. Dette vil igjen si at det tyske angrep på Norge ikke nødvendigvis er fremkalt av vestmaktens hemmelige planer, slik de faktisk var, men kan være betinget av andre fakta. Bare pressekampanjen i Frankrike og Storbritannia kunne være nok til at den tyske naziledelse måtte stille seg det spørsmål: Vil vestmaktene i lengden respektere Norges nøytralitet? Indikasjonene var så åpenbare at man også

(Forts. side 8)

MJØNVOLD KAFE

Brandbu, Hadeland
anbefales

Hensikten helliger midlet, hr. Boyesen

Den 2/8 hørte jeg i kringkastingen en toneangivende embetsmann i kirke- og undervisningsdept., hr. dr. E. Boyesen anbefale salget av den såkalte kongebloomst til inntekt for et veldedig formål.

Som en kunne vente seg av en slik person nyttet han anledningen til hatsk kritikk mot tyskernes og NS handlinger under okkupasjonen, og til en høystemt ros av de gode nordmenns tapre innsats i samme tidsrom, når de turde vise sitt nasjonale sinnelag ved bl. a. å bære en blomst i knappullet.

Han burde også ha nevnt sin egen personlige helteinnsats ved å referere noen av sine departementale skriv fra samme tid, f. eks. de av 19. desember 1940 og 31. januar 1941 til «de høgre skoler med gymnasium om utvisning for alltid av 11 navngitte elever for «vanvørnad av det tyske rikets fører — for propaganda for det norske kongehus og for tyskfiendtlige uttalelser og inskripsjoner.

I dag er han kongebloomstens forvalter. A. Ha.

Dr. Jørgen Quisling

(Forts. fra side 3).

opp til ham for å motta et par eksemplarer av hans «Filosofi». Han gjorde meg da den sorgtunge glede å vise meg det siste brevet han hadde fått fra sin dødsdømte bror. Et usigelig rørende og vakkert brev var det. Da jeg etter gjennomlesningen reiste meg for å levere brevet tilbake, så jeg at hans øyne var fylt med tårer. Jeg var ikke mindre grepet selv. Det var et øyeblikk jeg aldri glemmer.

En oktober natt 1945 fikk et pøbel demokrati bragt et prektig norsk «mastetre» til taushet. Det skulle ikke få lov til å suse mere. Nu er et annet «mastetre» av samme solide slag også holdt opp å suse. Til forskjell fra det første fikk det suse seg selv til ro.

Det er sikkert flere enn jeg som føler trang til å takke Jørgen Quisling for åndelig berikelse og stimulans. Selv er han for alltid borte, men det betyr ikke glemsel, — han kommer til å leve videre i sitt verk.

Nils Jøntvedt.

A. OLESEN

Dyrekjøpt hevn

DA SEIERHERRENE BLE KLAR OVER AT GRUNNLAGET FOR NÜRNBERG-SVIKTET

Det eiendommelige ved alt dette er at englenderne, franskmennene og endog russerne etter gjennomførelsen av den første store prosess mot de hovedskyldige ble klar over at grunnlaget sviktet, hvoretter IMT, det Internasjonale Militærtribunal, oppløstes. De følgende 12 prosesser i Nürnberg, som strakte seg helt til november 1948, gjennomførtes alene av amerikanerne. Det var, sier Freda Uteley, rent amerikanske skuespill. Dommerne og anklagerne var utelukkende amerikanske statsborgere. — Fornadlingene fant sted under det amerikanske flagg; de begynte hver morgen med at rettsmarskalken bad om

Guds velsignelse for De forente stater, og selve dommene innleddes regelmessig med ordene: «De forente Stater av Amerika som anklager mot . . . som anklagede». — Den internasjonale sammenhengning av domstolen ble altså oppgitt, men allikevel postuleres at det dreide seg om en internasjonal domstol, fastholdtes at dennes autoritet berodde på det allierte kontrollråd, endog til et tidspunkt da selve dette råd slett ikke mere eksisterte.

Dog for denne rent amerikanske domstol gjaldt heller intet rettssystem, enn ikke det amerikanske! Dommene kunne ikke appelleres, kun hadde den amerikanske øverstkommanderende en viss mulighet for å mildne selve dommene. For øvrig dannet kontrollrådslov nr. 10 grunnlaget for rettsforfølgningen,

d.v.s. en lov som var et utvetydig uttrykk for kommunistisk, «folkedemokratisk» justis, og som gikk ut fra det totalitære begrep om kollektiv skyld, som kun kunne sones ved kollektiv straff. Heretter hadde enhver soldat eller sivilist, som deltok i eller på annen måte ytet hjelp til de tyske krigsanstrengelser, gjort seg skyldig i delaktighet i en angrepskrig. Selve rettsoppjøret savnet dermed enhver begrensning. Målet var de facto, på denne måte å diskriminere hele det tyske folk, med juridiske midler å erklære hele den tyske nasjon for fredløs og på denne måte la Morgenthau-planen fremtre som moralsk berettiget. Dog, her hadde hevnpolitikerne slått brødet for stort opp. Vel gjorde amerikanske anklagere sitt ytterste for å gjennomtrumfe dette prinsipp, men det ble allikevel de amerikanske dommere for meget, således at selve angrepsbeskyldningen, som ennå i det Internasjonale Militærtribunals forhandlinger hadde spilt en alt domi-

nerende rolle, senere kun hadde betydning i prosessen mot statssekretær v. Weitzsäcker vedrørende dennes forhold til Tsjekkoslovakia, dvs. ved en skjebnens ironi nettopp rammet den mann som i ganske særlig grad hadde motarbeidets Hitlers krigsbestrebelse og som i den grad var kommet på kant med nasjonalsosialismens mektige menn, at han etter attentatet den 20. juli 1944 kun reddet livet fordi han på det nevnte tidspunkt var ambassadør ved den Hellige Stol i i Rom.

DEN MEST HENSYNSLØSE RETTSVILKÄRLIGHET

Kollektivskyld-ideen ble altså i det store og hele oppgitt, men paragraffene vedrørende «krigsforbrytelser» og «forbrytelser mot menneskeligheten» i kontrollrådslov nr. 10 var rommelig nok til å gi andre veier å kunne utøve den mest hensynsløse rettsvilkärlighet, og den amerikanske særdomstol i Nürnberg har tilfulle utnyttet de muligheter som her bød seg.

B. a. kunne straffes den som hadde gjort seg skyldig i krigsforbrytelse eller en grusomhet, den som hadde vist «bifallende medvirkning», d.v.s. lystret en ordre, den «som hadde å gjøre med planer eller befalinger som sto i forbindelse med disses gjennomførelse», den som «hadde vært medlem av en organisasjon eller gruppe som hadde å gjøre med utførelsen av sådanne forbrytelser», den «som bekleddet en høy militær eller ikke-militær stilling» eller «en høy stilling innenfor finans, industri og økonomi». Hvem der altså hadde inntatt en tilsvarende stilling i Tyskland, dets forbunds- eller satelittstater, kunne heretter dras til ansvar. Bestemmelsene lar derved klart erkjenne at rettsforfølgningen i særlig grad skulle rettes mot den som tilhørte den «kapitalistiske klasse». Hvor meningsløs hele denne diksjon var, fremgår vel tydeligst av den kjensgjerning at der i Krupp-prosessen reistes anklage mot Albert Krupp i stedet for mot dennes far, som

Alexander Lange:

Hvor mange myrdede jøder — og av hvem?

Dette åndehull for våre fortrengte komplekser — men også undertiden for sannhet og rett og Bartholdy Skavlan, som heter Dagbladet, skriver den 30. juli 1954:

Jerusalem (Ass. P.): Grunnsteinen til et bibliotek til minne om de seks millioner jøder som ble utryddet under Hitler, ble i går lagt på en fjellskråning i Judea, vest for Jerusalem. Planen er å samle over 15 millioner dokumenter om livet i ødelagte jødiske samfunn og nazistenes utryddelseskampanje. Dokumentene skal brukes som kildekrifter av historikere og forfattere.

Var det ikke best om biblioteket begynte å telle opp det nøyaktige antall jøder som Hitler & Co. har myrdet? Jødenes egen talsmann — Koestler — mener som tidligere offentliggjort i Aftenposten og «8. Mai», at det er England, som er skyld i at alle jødene ikke kom ut av Tyskland. Hvorfor er ikke Dagbladet på dette punkt like modig som Aftenposten og refererer Koestler, — se hans

bok «Hjertets blindhet».

Biblioteket kommer selv sagt ikke bare til å arkivere Hitlers, men også for eksempel Englands, Frankrikes, U.S.A.s og mange andre lands forhold overfor jøder og fargede gjennom tidene.

Biblioteket må da heller ikke glemme rovmordene på det jødiske, uskyldige ektepar Feldman i Norge. Rovmorderne ble blankt frikjent av den berømte, demokratiske Eidsivating lagmannsrett i Oslo. En dom som er verre enn Dreyfus-dommen!

Denne hjemmefrontdom har utvilsomt hos de gjenlevende og importerte norske jøder sterkt bidradd til en omvurdering av den fæle Hitler! Privat sies det meg: Hitler visste vi hvor vi hadde! Han kunngjorde på forhånd at han ville ha oss vekk... Men Eidsivating's frifinnelsesdom over Feldmann-morderne synes vi er verre enn Hitler.

Vi vil legge til: Ledende norske jøder i flere år av

undertegnede spurt om medvirkning til en fullstendig oppklaring av Feldmann-mordene. Hjemmefronten — helt til toppen justitiarius Paal Berg må ha dekket morderne. Hvorfor fikk ikke Eidsivating opplyst eller sørget for å få klarlagt hvor mange hundretusen kroner (?) ekteparet hadde med seg?

Atter et tema for Hitlerbiblioteket i Judea.

Liksom mordet på Folke Bernadotte.

Sovjettyranter fremstilles som helter — for polske barn

Warszawa (FEI/IC) Blant de barnebøker som er publisert i Polen i den senere tid, er det også en med tittelen «To ørner». Førstopplaget er på 20 000 eksemplarer.

Boken som inneholder «folkefortellinger om Stalin og Lenin» er utgitt av Statens bokforlag. Den er trykt på utmerket papir og inneholder mange illustrasjoner. Bokens formål er å innpode de polske barn med sovjetpropagan-

da om de to hatede tyranner som har bragt så megen nød og elendighet blant det russiske folk og blant andre folk som Sovjet har undertrykt. Boken fremstiller de to tyranner som «heroiske helter som leder menneskeheten på veien til lykke og fremgang».

O.r.sakfører
SOLVEIG STANG

Alm. praksis.

Bokføring. Mangfoldiggjøring (Stenslivering).

Konferanse etter avtale.
Tlf. 37 96 26, Bentsebrugt, 16c, oppg. A. II. Oslo.

Til å trekke et hus utvendig søkes snekker eller bygningskyndig mann. 20 min. fra sentrum. Svar til: Boks 112, Jar.

Tannlege Maamoen

Hansteensgt. 2

Telef. 44 43 33

Tannlæge

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

Leilighet

på 2—4 vær. pluss kj. ønskes leid omkring Eidsvoll, Hamar eller Gjøvik på trivelig sted av 2 eldre musikalske damer. Vennligst ring Brandbu 243 a. Tyra Bentsen.

Mannl. Stud.

ønsker møbl. ell. umøbl. hybel i Oslo fra høsten av. Henv. lærer T. Strand, Uvdal, ell. tef. 46 31 92, Oslo.

Sleeping partner søkes

Solid foretag. i sterk vekst. Det må disponeres kr. 80 000.00. Sikker pant. B. m. «Snarlig avgj.» i eksp.

Oslo Stigefabrikk

Brand-, maler- og skyvestiger m/ kadimerte beslag

Inneh. Alf T. Lunde
Mosseveien 8

Tlf. 68 88 17, priv. 67 07 79

Billig arbeidshjelp.

Pensjonist søker plass hos gårdbruker i nærheten av Oslo, mot å hjelpe til med hva som helst.

Lønn etter senere konferanse.

Navn og adresse i bladets ekspedisjon.

var blitt for gammel til å møte for domstolen, skjønt den unge Krupp aldri hadde eid Krupp-verkene; han anklagedes allikevel — og dømtes hardt.

Selv om amerikanske dommere senere til en viss grad i sine rettskjennelser modifiserte de her omhandlede bestemmelser, var man dog ute for den besynderlige situasjon at enkelte av disse dommere avgitte kjennelser tok den Internasjonale Militærtribunals domme som presedens, skjønt det var klart at der på dette grunnlag aldri kunne skapes rett, og skjønt angrepskrigsideen forlengst var oppgitt som grunnlag for rettergangen. I IMT hadde for øvrig ennu general Rudenko vært den russiske hovedanklager, den samme mann som senere ble kommandant for konsentrasjonsleiren i Sachsenhausen i Sovjetsonen!

Det er på bakgrunn av alt dette Freda Utley spør: Hvilket er rettsgrunnlaget? Ville man mon fremme kommunistenes sak, idet man benyttet seg av rettsmaskineriet til et tilintetgjørende angrep på

«kapitalister og grunneiere», mot adelsmenn og intellektuelle og derved radikalt sette seg ut over de demokratiske rettsprinsipper? Eller mente amerikanerne kanskje, at de, ettersom de ikke ville tillate noen som helst lovformelig rettsforfølgning, i teori og praksis kunne styre sin sone i Vest-Tyskland som en koloni? Hun spør, og hun later ikke tvil om hvorledes svaret må være.

DE ANKLAGEDE I NÜRNBERG VAR VERGELØST UNDERGITT DE MEST RAFFINERTE FORHØRS-METODER

Med hensyn til Nürnbergprosessen gir Freda Utley ikke bare opplysning om de «rettsprinsipper» som ble bragt i anvendelse overfor de anklagede, men særlig også om de høyest angripelige arbeidsmetoder som benyttedes under de politimessige undersøkelser og under rettsforhandlingene. Også her — eller skal man si — nettopp her savnet man i aller høyeste grad viljen til rettferdig-

het. Når en mann var siktet for krigsforbrytelser av den ene eller annen art, var han fra samme øyeblikk vergeløst prisgitt de mest raffinerte forhørsmetoder, var han utsatt for et helt igjennom enerverende psykisk og fysisk press, som på forhånd måtte umuliggjøre en saklig bedømmelse av de inkriminerte forhold. I Nürnberg skjedde det, sier fru Utley, ingen korporlige mishandlinger, men de allierte — senere de amerikanske myndigheter alene — kjente tilstrekkelig til metoder som var egnet til å underbygge de til selve formålet egnede fiksjoner og konstruksjoner. Til fremskaffelse av anklagemateriale var der fritt slag, stod der ubegrensede midler til rådighet, mens forsvaret allevegne var handicappet og fra anklage- og domsmyndigheten på alle mulige måter hindret i å varetå sine mandanters interesser.

SATT UTENFOR ALLE
LOVER

De amerikanske dommeres

rettspleie støttet seg til de prosessuelle forskrifter, som fantes i den amerikanske militærregjerings forordning nr. 7, og som bl. a. uttrykkelig bestemte at etter amerikansk rettspleielov gjeldende bevisregler ikke skulle bringes i anvendelse. Dommerne var heretter berettiget til å støtte seg til beretninger fra annen og tredje hånd, og det ble fullkommen overlatt dommerens forgodtbefinnende, om de ville tillate siktede å føre motbevis. I særdeleshet åpnet nevnte forordnings paragraf 7 mulighet for enhver vilkårlighet, idet det her bl. a. sies at tribunalene ikke skal være bundet til tekniske bevisregler. De skal i størst mulig utstrekning benytte seg av en hurtig og fri rettsforfølgningsmetode, ved hvilken ethvert bevis kan tilstedes, som dommeren skjønner å være av verdi: Affidavits, d.v.s. erklæringer under edsansvar, rapporter eller andre forklaringer, brever, optegnelser, komitekjenninger, militærtribunals dommer eller kjennelser o.s.v. Bestridelsen

av bevismidlets rettsgyldighet måtte kun tillates, forsåvidt den etter tribunalets mening ikke stred imot prosessens formål. Dommernes skjønne skulle altså ha forrang overfor saklige bevismidler, de kunne avvise bevismidler, når de ikke anså dem for vesentlige, og kunne kreve underretning om ethvert bevismiddel, innen det ble forelagt forsvaret. Dommerne og anklagerne, som under Nürnbergprosessen på grunn av de i Nürnberg forhåndenværende romslige forhold og de for øvrig gitte omstendigheter stod i nærmeste kontakt med hinannen, kunne derved i gjensidig forståelse fremme sine spesielle interesser i oppgjøret med de ledende tyske menn som stiltes under anklage. Derved kom ikke bare de tiltalte, men særlig også deres forsvarere i en helt igjennom håpløs situasjon.

Det er rystende eksempler Freda Utley gir på dette forhold.

(Forts.)

Fred til bot for bittert savn
gav oss Gud i Jesu navn,
fred oss kjøpte med sitt blod,

fred oss Jesus etterlot,
Kristendom er i en sum
Fredens evangelium.

(Landstad rev. nr. 63/1).

«Kirken», freden og krigen

Av Karl Seeland

Ovennevnte salme synges tidt og ofte i våre kirker og også ved særlige anledninger, og der synges også 2net vers som begynner så:

Fred er «kirkens» velkomst-ord

og farvel på denne jord.

Så burde man kunne tro at «kirken» og dens biskoper og prester arbeidet for fred og talte og arbeidet for fredens velsignelser både i skrift, menighetsarbeide og ved personlig påvirkning.

Men det er langt fra tilfellet med alle, tvertom er der mange som åpenlyst prediker krig og krigsforberedelser og krigspsykose og krigsmentalitet. Man behøver bare å nevne navner som pastor Kjell-Petter Dahl med hans beryktede bok: «Kristendom og krig etter Bibelens lære», hvor han forsøker å innpode rekruttene, at en hvilken som helst bestialsk handling, ja til og med mord er god kristendom i kampen mot fanger under krigstilfeller, og han har fått en velsignet tilslutning av generalsekretæren i Det Norske Misjonsselskap i Stavanger, E. Amdahl, som attesterer at denne bok er overensstemmende med Bibelens lære. Kanskje vil herr Amdahl også da finne boken skikket som lærebok for selskapets misjonærer for instruksjon av de «vankundige hedninger», eller er den for god for disse til etterlevelse «etter Guds ord og Bibelens lære?»

Det er imidlertid ikke bare disse celebre personer som fører denne lære. Der er koryfear som den allestedsnærværende res. kap. Alex. Johnson, som også har kommet med instruksjoner til alle norske menn om hvorledes de skal forholde seg ved en eventuell ny krig med Sovjet. — Hans instruksjoner er imot enhver internasjonal overenskomst og regler for krigførselen, instruksjoner som, hvis de fulgtes, uvøyerlig ville bringe den som utøvet dem til retterstedet og ødeleggelse og tilintetgjørelse av omgivelsene. Men veien til bispestolen må jo forberedes.

Der er også en hel del andre som kunne nevnes i denne forbindelse, men de tre nevnte er så typiske for en hel del av disse «aktive» kristne prester, at videre beviser ansees overflødig.

Det ble noen malurt i begeret, da rektor, professor dr. juris. Frede Castberg gjorde oppmerksom på at alle disse anvisninger om lemlestelser, mishandling og drap av fanger stred mot internasjonale avtaler, og det ble ennå en gang juristen som måtte lære prestene en moral som de selv ikke var i besittelse av, og sammenligner vi Jesu lære — fredens og kjærlighetens evangelium med disse blodtørstige geistlige, så ser vi at ånden blant norske geistlige nå til dags kommer opp mot de samme høyder som utmerket, yppersteprestene og de skriftkloke den gang i Jerusalem, da Mesteren, hvis evangelium de utgir seg for å være forkynner av, ble mishandlet og dømt til døden av geistlige.

Kirkehistorien har jo gjennom tidenes løp også vist at geistlige er de mest blodtørstige, når det er meningsforskjell mellom motstandere eller fiender.

Kristi freds- og kjærlighets evangelium er av disse leiesvenner ført ut i karikaturen ved at de er blitt hatets, forfølgelsens, løgnens og bedragets propagandister, når det gjelder å få has på motsandere.

Der trenges nok en ny ånd både i kirkens ledelse og i selve kirken. Hvis det ikke skjer, må det trygt kunne sies at «kirken» i den nåværende form har utspillet sin rolle, og «man heller ikke ny vin i gamle skindsekker.»

Karl Seeland.

Okkupasjonens —

Forts. fra s. 6.
på norsk side — uten noen utviklet etterretningstjeneste — måtte spørre seg om det samme.

Når talen er om de virkelige motiver for en politisk handling, vil bevisføringen støte på vanskeligheter som ligger i kildenes egenart.

Det er nødvendig å være klar

over hvordan en administrasjon arbeider.

Når en underordnet instans i skriftlig form utreder en sak som skal opp til avgjørelse på det høyeste plan, vil den helst holde seg til sakens konkrete fakta og fremfor alt ikke oppta plassen med selvfølgeligheter. Motiver vil kunne anføres, men det er ikke sikkert at disse blir de endelige utslagsgivende. Det vil ofte hende at nettopp de vesentlige momenter ved saken er selvfølgelige for alle som i øyeblikket behandler den og derfor ikke blir nevnt i dokumentene eller bare berørt i samtaler. Kildegranskeren må være klar over at den historiske virkelighet har utspillet seg utenfor dokumentene, som er satt opp med øyeblikkelig praktiske formål for øye og ikke med tanke på fremtidige historikere.

VURDERINGEN I NÜRNBERG

Premissene til Nürnbergdommen har et avsnitt om invasjonen i Danmark og Norge («Nazi Conspiracy and Aggression, Opinion and Judgement». Wash. 1941, s. 34-38). Bevisføringen som bygger på sitater fra samtlige tyske dokumenter, er selvsagt preget av det som var øyemedet: å påvise enkeltpersoners skyld, deres medvirkning ved angrepskrig. Noen gradering av de enkelte utsagns betydning for de endelige beslutninger er derfor ikke foretatt. Propagandaen på vestmaktohd og andre viktige kjensgjerninger er holdt utenfor. Men domstolen benekter ikke at det innen innflytelsesrike tyske kretser hersket frykt for at de allierte hadde til hensikt å okkupere Norge. Merk setningen s. 36: «How widely the view was held in influential German circles that the Allies intended to occupy Norway cannot be determined with exactitude.»

Alle de kjensgjerninger som samlet måtte foreligge for den tyske ledelse, sannsynliggjør i sterk grad — nærmere er det vel ikke mulig å komme — at Hitlers uttalelser i hans bekjente direktiv av 1. mars 1940 (sitert i ovennevnte skrift, s. 36) er uttrykk for hans virkelige motiver, ikke bare antyder påskudd. Med andre ord: Føreren skred til okkupasjonen av Norge for å avskjære vestmaktene for å gjøre det samme. Dette hovedmotiv, som er stillet opp først, ble styrket ved at det også var andre militære fordeler å høste, fordeler som hans underordnede hadde pekt på meget tidlig uten at det resulterte i beslutninger om aksjon.

Hitler kunne være forbausende sannferdig når det passet ham (jfr. «Mein Kampf»). Han tenkte ikke som en vitenskapsmann som først og fremst søker etter bindende bevis, men handlet ut fra det han selv kalte sin «intuisjon».

At vestmaktee begynte å oppløse sitt ekspedisjonskorps etter

Moskvafreden 1940, er uten betydning i denne sammenheng. — Dersom det kan føres bevis for at vestmaktene i april s. å. ga utvetydige ordre om at det ikke skulle skrides til landgang på norsk territorium før tyskerne hadde gjort det samme, er det likeledes uten betydning i denne sammenheng. Hitlers «intuisjon» hadde allerede satt den tyske krigsmaskin i gang.

SKYLDEN ER EN ANNEN SAK

I det foregående er både det juridiske og moralske skyldspørsmål med overlegg holdt utenfor.

Når det gjelder krigsoperasjonene mot Norge, ble de impliserte ledende nazister dømt bl. a. under henvisning til Briand-Kellogg-pakten (1928), som forbyr angrepskrig. Dersom det kan godtgjøres at vestmaktene ikke bare hadde hemmelige planer, men også en militær aksjon i gang mot Norge, må dette tas i betraktning ved en vurdering av Nürnbergdommen for Norgesfelttogets vedkommende.

Ved den moralske bedømmelse kan man ikke se bort fra noe meget vesentlig, nemlig at vestmaktene mente seg å kjempe mot aggressive makter for bevarelsen av Europas frihet og kultur, og faktisk gjorde det.

Det tør være viktig for en fruktbar diskusjon at ikke den vitenskapelige utredning av det rent faktiske historieførløp — herunder motivene for anfall på Norge — blandes sammen med juridiske og moralske vurderinger.

«Gulosten» —

(Forts. fra side 1.)

særdeles tilfredsstillende resultater. I den senere tid har den på løpende bånd kunnet demonstrere for en overrasket almenhet både direkte landsforredere (spioner), mordere, skapsprengere og bedragere. Navnet «Tjuefronten» har vel også visse påtagelige forteelser å falle tilbake på, skulle en tro.

Senest er det «helten» fra Londonregjeringens marine — «Gulosten», alias Johannes Sigfred Andersen fra Horten — som har kastet glans over de «godes» navn. Sammen med to gelikere feiret han Kongens fødselsdag med å gjøre innbrudd i et trelastlager på Grefsen og ble arrestert på stedet. I varetekten har han nå tilstått og bedt om dom i forhørsrett. Politiet har imidlertid en mistanke om at det ikke var første gangs besøk på trelastlageret, og at «Gulosten» sannsynligvis — i et hvert fall til dels — har drevet den snekkerfabrikken som han etter

krigen ble satt i stand til å starte, ved hjelp av stjalne materialer.

«Gulosten»s avsløring har falt en stor del av pressen tungt for brystet, og man har overgått hverandre i å fortelle at han — på tross av sitt gamle og lange synderegister — ikke har hatt noen befatning med politiet etter 1945. Helt sant er vel dette siste ikke. Politiet hadde ham bl. a. sterkt framme i 1946, dengang han som «vaktstjef» for en tyskerleir på Vestlandet skjøt ned og drepte to tyske fanger som ikke var i stand til å etterkomme hans krav om å skaffe brennevin. Ved den anledning ble påtale mot ham unnlatt ifølge kongelig resolusjon, og denne holdning har sikkert hatt sine konsekvenser for politiets syn på personen «Gulosten» i den etterfølgende tid. Hans «lovlydighet» må derfor antas å ha hatt sin nokså rimelige forklaring.

Som et kuriosum beretter Vestfold Arbeiderblad at «Gulosten» er den eneste på Horten som etter 1945 har bygd seg hus uten byggeløyve. Til dette har «Gulosten» svart at det trengte han ikke. Han hadde fått løyve direkte av — Kongen! Hvilket imidlertid Vestf. Arb.blad mener det er grunn til å tvile på. Også dette får vi vel imidlertid nå klarlagt.

«Gulosten» utga i 1947 på Dybwads forlag boken «Vi kommer oss», der han i likhet med de mange andre «helter» skildrer sine krigsbedrifter. Boken er antagelig nå å få til sterkt nedsatt pris. H. G.

FOLK og LAND

Ansv. redaktør og utgiver:
FINN BRUN KNUDSEN

Utkommer i Oslo
Redaksjon:
Telefon 55 76 56

Ekspedisjon og kasse:
Kierschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96

Abonnementspriser:
Kr. 16.00 pr. år, kr. 8.00 pr. halvår. Sverige, Danmark: kr. 20.00 pr. år, kr. 10.00 pr. halvår. Utlandet for øvrig: kr. 24.00 pr. år, kr. 12.00 pr. halvår. I nøytralt omslag kr. 30.00 pr. år, kr. 15.00 pr. halvår.

Løssalgpris: 40 øre

Annonsepris:
32 øre pr. millimeter over en spalte

Bruk postgironr. 16450

Sambandstrykkeriet
Oslo